

Asia: VN/23338/2020-YM-1; YM034:00/2018

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi arviointiperusteista sen määrittämiseksi milloin betonimurske lakkaa olemasta jätettä

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja/tai muuta huomautettavaa

Tähän voitte kirjoittaa yleiset kommentinne asetusluonnoksesta ja /tai muuta huomautettavaa

Lausuntopalvelu.fi

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa luonnoksesta, joka koskee Valtioneuvoston asetusta: Arviointiperusteista sen määrittämiseksi milloin betonimurske lakkaa olemasta jätettä, seuraavan lausunnon.

Voimaan tullessa asetusta sovelletaan vai valmistajaan, jolla on ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:ssä tarkoitettu ympäristölupa betonijätteen murskaustoimintaan, ja joka ottaa käyttöön tässä asetuksessa tarkoitetut arviointiperusteet. Valvonnan kannalta on hyvä, että asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle ovat jäämässä lukuisat rakennusten purkupaikalla syntyvät ja pulveroitavat betonijätteet.

Asetuksessa mainitut ilmoitukset tulee toimittaa kirjallisesti toiminnan valvonnasta vastaavalle ympäristönsuojelulain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle. ELY -keskuksen arvion mukaan sen toiminta-alueella betonijätteen murskaustoimintaa harjoittavien laitosten murskauskapasiteetti on pääasiassa alle 50 000 tonnia vuodessa. Tällaisten laitostoimintojen ympäristölupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Asetus tulee lisäämään valvontaviranomaisen työtä ja tähän on osoitettava riittävät henkilöresurssit sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille että ELY-keskuksille.

Asetusta tulisi selkeyttää, jotta siitä käy tarkemmin ilmi mitä hallintomenettelyyn liittyviä toimenpiteitä 7 §:ssä tarkoitettu kirjallinen ilmoitus arviointiperusteiden käyttöönotosta valvontaviranomaisessa aiheuttaa, perusteluissa mainitun ympäristöluvan muutostarpeen arvioinnin

lisäksi. Esimerkiksi, onko valvontaviranomaisen ilmoitettava kirjallisesti (päätos, lausunto) mikäli katsotaan, että asetuksen vaatimukset eivät täyty ko. toiminnan osalta ja hylkääkö hän toiminnan harjoittajan esittämät arviointiperusteet asetuksen vastaisena. Ja miten tulee toimia, mikäli laitos täyttää asetuksen vaatimukset ja löytyykö jostain ajantasainen rekisteri laitoksista, jotka täyttävät asetuksen vaatimukset. Arviointiperusteiden käsittelymenettelyn selkeyttäminen on ehdottoman tärkeää, jotta maahamme on mahdollista saada yhtenäinen menettely ainakin arviointiperusteiden käsittelystä riippumatta siitä, minkä kunnan tai ELY -keskuksen alueella toiminnanharjoittaja toimii.

Asetuksen 4 §:ssä on lueteltu menettely, jota tarvitaan, jotta betonijäte lakkaa olemasta jätettä. Epäselväksi jää, kuka valvoo, että valmistaja noudattaa asetuksessa mainittuja menettelyjä. Ei riitä, että valmistaja veloitetaan 6 §:n mukaisesti esittämään tarkoituksenmukaisuusilmoitus pyydettyä valvontaviranomaiselle.

Asetuksesta on käytävä ilmi kohteet, joissa betonia ei, sen jäteluonteen päätyäkään, saa käyttää. Betonia ei saa käyttää valtioneuvoston asetuksen (843/2017) 2 § 2 momentissa luetelluilla alueilla (1- ja 2 luokan pohjavesialueet, lasten leikkipaikat, jne). Tällaisen käyttökiellon tarkoituksena on varmistaa, ettei betonista pitkänkään ajan kuluessa aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Tämän asetuksen mukaan ei ole tulossa rajoituksia, kun se täyttää asetetut vaatimukset. Eli tuotteena voidaan käyttää, kun on liite 1 mukaista tasoa, missä vaan.

Asetusluonnoksen liitteen 1 taulukon 2 mukaisesti betonissa saa olla öljyhiilivetyjä 200 mg/kg. Luonnoksen raja-arvo voi siis koskea betonia, jossa raja-arvopitoisuus muodostuu esimerkiksi öljyhiilivedyistä, jotka luokitellaan veteen liukeneviksi yhdisteiksi. Raja-arvoa on alennettava. Uudeksi raja-arvoksi on asetettava puhtaan betonin raja-arvo 20 mg/kg, joka noudattaa yleensä laboratorion analyysimenetelmän määritystarkkuutta. Muussa tapauksessa on vaarana, että betonin öljyhiilivedyistä voi aiheutua vaara sijoitusalueen alapuoliselle pohjavedelle. Taulukossa 2 on mainittu aineet fluoridi (F-), kloridi (Cl-), sulfaatti (SO₄²⁻), PAH-yhdisteet, PCB -yhdisteet ja öljyhiilivedyt ≥ C₁₀–C₄₀, jota ei tarvitse määrittää betonista, joka on peräsin 3 § 1 kohdissa 1-d ja 2 kohdan a ja b mainituista toiminnoista. Asetusta on tältä osin muutettava. Fluoridin, kloridin ja sulfaatin pitoisuudet on oltava selvillä joka tapauksessa. PAH- ja PCB -yhdisteet voidaan jättää analysoimatta, jos toiminnanharjoittaja pystyy luotettavasti esittämään, että ko. aineiden pitoisuudet betonissa alittavat asetuksessa aineille asetetut raja-arvot pysyvästi.

Valtioneuvoston ns. mara-asetuksen soveltamisohjeessa 2.7.2019 todetaan, että kloridia ja/tai sulfaattia sisältävä jäte ei välttämättä sovellu hyödynnettäväksi kaikissa kohteissa, vaikka asetuksen raja-arvot alittuisivat. Nyt kyseessä olevasta asetuksesta ei käy ilmi, miten kyseinen soveltumattomuus on otettu ase-tusta laadittaessa huomioon. Betonin korkeasta pH-arvosta on todettu aiheutuvan vaikutuksia sijoitusalueen ympäristössä. Eräässä hyötykäyttökohteessa todettiin sijoitusalueen viereisen pinta- ja veden laadun huonontuneen merkittävästi. Bentonin pH-arvon vaikutuksia pintavesiosojien laatuun ja metallien liukoisuuteen on arvioitava kokonaan uudelleen, jotta muistioloituksen sivulla 20/24 esitystä voidaan muuttaa.

Betonin luovuttajan tulee pyydettäessä esittää valvontaviranomaiselle, kenelle tuotetta on luovutettu. Vaihtoehtoisesti sijoitusalueen haltijaa ja viimekädessä omistajaa on veloitettava esittämään pyydettäessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tiedot betonin sijoitusalueesta ja määrästä. Menettelyn tarkoituksena on mahdollistaa tietoisuus betonin sijoitusalueista esimerkiksi sijoitusalueen myöhempää maankäyttöä varten, tai tilanteessa, jossa ympäristötilan muutoksia epäillään aiheutuneen betonin sijoittamisesta.

Kommentit pykäliin

1 § Tarkoitus

-

2 § Soveltamisala

-

3 § Määritelmät

-

4 § Betonimursketta koskevat arviointiperusteet

-

5 § Laadunhallinta

-

6 § Vaatimustenmukaisuusilmoitus

-

7 § Ilmoitusvelvollisuus

-

8 § Voimaantulo

-

Kommentit liitteisiin

Liite 1. Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat arviointiperusteet

-

Liite 2. Laadunvarmistusjärjestelmän sisältövaatimukset

-

Liite 3. Vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältövaatimukset

-

Lillunen Anu
Varsinais-Suomen ELY

Wihlman Esa
Varsinais-Suomen ELY - Ympäristönsuojeluyksikkö